

دوشنبه 22 شهریور 1395 - 10 ذیحجه 1437 - 12 سپتامبر 2016

شهادت فقیه امامی آیت الله حاج میرزا ابراهیم خویی...

* 22 شهریور

در گذر تاریخ

* شهادت فقیه امامی آیت الله "حاج میرزا ابراهیم خویی" (1286 ش)

اشاره:

آیت الله حاج میرزا ابراهیم بن حسین خویی معروف به علامه خویی در حدود سال 1210 ش (1247 ق) در شهر خوی به دنیا آمد. وی پس از طی مقدمات و سطوح، راهی حوزه علمیه نجف اشرف شد و در محضر عالمانی همچون شیخ مرتضی انصاری و سیدحسین کوه کمره‌ای، به مدارج والایی در علم دست یافت. علامه خویی همچنین از استادان نام‌آوری همچون شیخ محمدحسین کاظمی و شیخ مهدی نجفی کاشف الغطا، روایت می‌کرد. او دارای جود و بخشش و علو طبع و مناعت نفس و انفاق فی سبیل الله بود و ثروت قابل توجهی که از پدرانش به او رسیده بود در راه خدا انفاق کرد. از این عالم ربانی آثار متعددی بر جای مانده که حاشیه بر رسائل شیخ انصاری، شرح نهج البلاغه موسوم به الذرة التجفیه و شرح چهل حدیث از آن جمله است. علامه خویی در زمان خود، به عنوان مجتهد بزرگ شهر، مورد احترام فوق‌العاده مردم بود و افراد در مسائل گوناگون به ایشان رجوع می‌کردند. حاج میرزا ابراهیم خویی سرانجام در بیست و دوم شهریور 1286 ش برابر با ششم شعبان 1325 ق در جریان مربوط به حوادث مشروطه در هفتاد و شش سالگی در خوی به شهادت رسید و در نجف اشرف به خاک سپرده شد.

* پیوستن ایران به اعلامیه ملل متحد (1322 ش)

اشاره:

در روز ۳ شهریور 0231 نیروهای شوروی از شمال و شرق و نیروهای بریتانیایی از جنوب و غرب، از زمین و هوا به ایران حمله کردند و شهرهای سر راه را اشغال کردند و به سمت تهران آمدند. ارتش ایران به سرعت متلاشی شد. رضاشاه ناچار به استعفا شد. متفقین با انتقال سلطنت به پسر و ولیعهد او -محمدرضا- موافقت کردند. پس از اشغال، راه‌آهن سراسری ایران برای انتقال کمک‌های نظامی به پشت جبهه شوروی، بر اساس قانون وام و اجاره مورد استفاده قرار گرفت. ایران که در آغاز جنگ بی‌طرفی خود را اعلام کرده بود نهایتاً در ۱۷ شهریور ۱۳۲۲ به آلمان اعلان جنگ داد. هدف اصلی ایران از اعلان جنگ پیوستن به اعلامیه ملل متحد و شرکت در کنفرانس‌های صلح پس از جنگ بود.

* مرگ "مهدی قلی هدایت" معروف به "مُخبر السلطنه" نخست وزیر دوران پهلوی (1334 ش)

اشاره:

مهدی قلی هدایت معروف به مُخبر السلطنه در سال 1243 ش در تهران به دنیا آمد. وی پس از اتمام دورس خود در دارالفنون، به ریاست گمرک و پست آذربایجان رسید و پس از مدتی به عنوان مترجم آلمانی در دربار مظفرالدین شاه مشغول به کار گردید. مهدیقلی پس از صدور فرمان مشروطه به وزارت علوم رسید و پس از حضور در چند کابینه و سپس به توپ بستن مجلس، به اروپا گریخت. وی وقتی پس از عزل محمد علی شاه به ایران آمد به حکومت آذربایجان فرستاده شد ولی بر اثر مخالفت با ستارخان و باقرخان، بار دیگر به اروپا فراری شد. مهدیقلی هنگامی که به ایران بازگشت پُست‌های متعددی را بر عهده گرفت که ولایت آذربایجان یکی از آن‌ها بود و شهادت شیخ محمد خیابانی و چند قیام محلی دیگر در آن زمان اتفاق افتاد. وی پس از کودتای سید ضیاءالدین طباطبایی، بارها به وزارت‌های مختلف دست یافت و سپس به ریاست دیوان عالی کشور رسید. در خرداد 1306 که مستوفی الممالک از ریاست دولت کناره‌گیری کرد، قرعه فال به نام مخبر السلطنه هدایت افتاد و او به صدراعظمی دست یازید. در دوران نزدیک به شش سال و نیم نخست وزیری مخبر السلطنه، پایه‌های دیکتاتوری رضاخان پهلوی استوار شد و پس از مدتی، وی همچون غلام حلقه به گوشی بود که فقط دستورات شاه را بدون چون و چرا اجرا می‌کرد. سرانجام دوران او سپری شد و در شهریور 1312 از کار بر کنار گردید. به این ترتیب پرونده سیاسی و اداری حاج مهدیقلی هدایت که در دوران پنج پادشاه، مصدر مشاغل بود بسته شد و از آن پس کاری به وی ارجاع نگردید. سرانجام وی در 22 شهریور 1334 ش در 91 سالگی درگذشت. مهدیقلی هدایت نزدیک به پنجاه سال در صحنه سیاسی ایران بازیگری کرد و علاوه بر کسب صدارت عظمی، به چهارده بار وزارت، چهار بار استانداری، یک بار ریاست دیوان عالی کشور و نیز نمایندگی مردم تهران در مجلس نیز دست یافت.

* هویدا نخست وزیر در کادر وزیران تغییراتی داد (1350 ش)

اشاره:

وزرای جدید را به این شرح معرفی کرد: دکتر منوچهر کلّالی وزیر مشاور، عباسعلی خلعتبری وزیر امور خارجه، حمید رهنما وزیر اطلاعات، صادق احمدی وزیر دادگستری، دکتر محمد سام وزیر کشور، دکتر ایرج وحیدی وزیر آب و برق، منصور روحانی وزیر

کشاورزی و سرپرست منابع طبیعی، دکتر ولیان وزیر تعاون و امور روستاها و سرپرست تولیدات کشاورزی. با این تغییرات، اردشیر زاهدی، منوچهر پرتو، حسن زاهدی، مهندس گل‌سخری و سپهد صنیعی از کابینه اخراج شدند

* درگذشت حافظ محمد یوسف سیدی از استادان خوشنویسی پاکستان (1365 ش)
اشاره:

حافظ محمد یوسف سیدی از استادان خوشنویسی پاکستان در لاهور درگذشت. وی در سال 1920 میلادی در چکوال دنیا آمد و در نوجوانی هنر خوشنویسی و خطاطی را نزد استادانی چون محمد شریف و تاج الدین زرین قلم آموخت. عمده ترین کار استاد سیدی در زمینه این هنر، خوشنویسی کتیبه های مینیاری پاکستان در لاهور است که از جمله آثار ملی هنری این کشور نیز به شمار می رود. از این هنرمند و استاد خوشنویسی کتابی با عنوان «تعلیمُ التسخ» به یادگار مانده که در آن با زبانی ساده و بسیار روان خوشنویسی را به هنرجویان تعلیم داده است.

* سیل در صومعه سرا و طوالش خسارات زیادی به بار آورد (1352 ش)

* یک آتش سوزی بزرگ در تبریز دویست میلیون ریال خسارت بر جای گذاشت (1352 ش)

* بزرگترین نمایشگاه بین المللی بازرگانی تهران افتتاح شد (1354 ش)

* سپهد فضائل تدین قائم مقام فرماندهی نیروی هوایی با ارتقاء به درجه ارتشبدی فرمانده نیروی هوایی شد (1354 ش)

* آیت الله محمد صدوقی با انتشار اعلامیه ای، از همه طبقات مردم که با بذل مال و جان، نهضت اسلامی را یاری می کنند تشکر کرد. (1357 ش)

ایشان تعطیلی اماکن کسب را بزرگ ترین ضربه به حکومت شاهنشاهی دانست و خواستار ادامه آن شد.
* هشتاد و دو نفر از محصلین از طرف وزارت معارف برای انجام تحصیلات عالیه به اروپا اعزام شدند. (1309 ش)

* پنجمین دسته محصلین اعزامی به اروپا که تعداد آنها یکصد نفر بود تهران را ترک نمودند. (1311 ش)

* 82 نفر از محصلین دولتی برای تحصیل عازم اروپا شدند. (1312 ش)

* 10 ذیحجه

در گذر تاریخ

* عید سعید قربان

اشاره:

حضرت ابراهیم (ع) در خواب، ذبح فرزندش را می بیند و پس از سه بار، این موضوع را با پسرش حضرت اسماعیل مطرح می کند. اسماعیل این دستور الهی را با آغوش باز می پذیرد و خود را برای اجرای آن آماده می سازد. پس از مهیا شدن ابراهیم و اسماعیل جهت انجام امر خداوند، از جانب پروردگار، قوچی جهت قربانی فرستاده می شود و این پدر و پسر از این آزمایش الهی، سربلند بیرون می آیند. از آن پس روز دهم ذیحجه به عید قربان نام گذاری شده است.

* وفات «ابن الانباری»

ادیب و نحوی (328 ق)

اشاره:

ابوبکر محمد بن قاسم انباری بغدادی معروف به انباری و ابن الانباری از بزرگان ادبا، نحوی و لغوی قرن چهارم هجری است. ابن انباری در تفسیر، حدیث، شعر و فنون ادبی بسیار ماهر و در بدیهه گوئی و ضرب المثل استاد بود. ابن انباری به داشتن دانش و تألیفات بسیار و فضائل اخلاقی، مشهور است و تا آخرین روزهای عمر از آموختن دانش غافل نبود.

اما آنچه بیش از همه، نظر مورخان را

به ابن انباری جلب کرده است، حافظه ی توانای اوست. کسانی که در کلاس درس او شرکت داشتند، گفته اند که وی در مجالس درس، تنها از حافظه ی خود، بهره می برد و از دفتر و کتاب کمتر استفاده می کرد. از تألیفات ابن انباری می توان به کتب ادب الکاتب، الاضداد و ضمائر القرآن، اشاره کرد.

* سقوط قلعه ی شهر بخارا

در مقابل حملات سپاهیان مغول (616 ق)

اشاره:

چنگیزخان مغول در ادامه کشورگشائی‌هایش در ذیحجه سال 616 ق به بخارا رسید و پس از سه روز محاصره، آن شهر را فتح کرد و آتش زد.

چون بنای خانه‌های بخارا از چوب بود، همه‌ی آن‌ها به جز چند سرای و مسجد که از آجر ساخته بودند، بقیه از میان رفت.

چنگیز آن شهر را غارت و مردم آن را قتل‌عام کرد.

وی سپس جوانان بخارا را به صورت لشکری انبوه و غیرمنظم با خود برد و از ایشان در کارهای غیرنظامی مانند پرکردن خندق‌ها و آوردن سنگ و چوب

جهت انباشتن رودخانه‌ها و کارهای دیگر استفاده می‌کردند. چنگیز در بخارا چنان کشتار و خرابی کرد که چون یکی از فراریان آن شهر را درباره‌ی این حادثه پرسیدند گفت: آمدند و سوختند و کشتند و بردند و رفتند.

* تولد «محمد علی خان بامداد» نویسنده و شاعر (1305 ق)

اشاره:

میرزا محمدعلی خان بامداد در مشهد مقدس به دنیا آمد. او پس از فراگیری علوم مقدماتی، حکمت و ادب را نیز آموخت.

دوران زندگی بامداد مقارن با استبداد صغیر در ایران بود. وی که از آزادی خواهان به شمار می‌رفت، در اثر فشارهای رژیم حاکم به تهران آمد و برای بیداری مردم و ترویج آزادی و مشروطیت، روزنامه‌ی بامداد را منتشر کرد. قطعات نظم و نثر او که درجرائد و مجلات ادبی چاپ و منتشر می‌شد، از شهرت و استقبال فراوانی در میان مردم برخوردار بود.

بامداد، مدتی ریاست کل اوقاف را به عهده داشت و همچنین در دوره‌ی ششم مجلس شورای ملی از سوی مردم به نمایندگی انتخاب شد.

* وقوع حادثه خونین سرزمین منا در رمی جمرات

(1436 ق)

اشاره:

فاجعه منا که حاصل عدم کفایت حکومت آل سعود در اداره امور حج است؛ به دلیل بستن راه حجاج در یکی از خیابان‌های منتهی به منطقه رمی جمرات توسط نیروهای سعودی و در نتیجه محبوس شدن جمعیت و تنگی نفس بر اثر فشار زیاد و ازدحام جمعیت و نرسیدن آب به زائرین مخصوصاً آن‌هایی که بیهوش شده بودند و دیر رسیدن امداد گران در مراسم رمی جمرات در «خیابان 204» نزدیک تقاطع با «خیابان 223»، در منطقه‌ی منا، شهر مکه، عربستان سعودی رخ داده‌است. این حادثه در تاریخ 2 مهر 94 همزمان با عید سعید قربان روی داد که متأسفانه بیش از 4000 نفر از مسلمانان از سراسر جهان در این حادثه جان خود را از دست دادند. تعداد جانبازگان ایرانی در این حادثه 464 نفر اعلام شده است. در پی این حادثه، 3 روز عزای عمومی توسط رهبر معظم انقلاب در ایران اعلام شد. ایران با 464 جانباز، بیشترین جانبازان شناخته شده را در آسیا داشته‌است.

* 12 سپتامبر

در گذر تاریخ

* اصابت اولین موشک شوروی به ماه در تاریخ تحقیقات فضائی (1955م)

* تولد «هانری چهارم» معروف به «هانری دو ناوار» پادشاه معروف فرانسه (1553م)

* درگذشت خانم «ریموند دلاروش» اولین زن خلبان رسمی جهان (1919م)

* امضای قرارداد اشغال آلمان توسط متفقین درلندن در جریان جنگ جهانی دوم (1944م)

* وقوع کودتا در «اتیوپی» و سرنگونی «هایلا سلاسی» امپراتور این کشور (1974م)

* وقوع کودتای نظامی در ترکیه به رهبری «ژنرال کنعان اُورُین» (1980م)